

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни «Інфраструктура аграрних ринків» для
здобуття третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота.

Викладач курсу - Дудник Олена Василівна, к.е.н., доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту, доцент (<http://new.khntusg.com.ua/staff/dudnik-olena-vasilivna>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити Базові знання з дисциплін: «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Маркетинг».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Ефективне функціонування сучасного ринку безпосередньо залежить від постійно відтворюваного ринкового середовища, важливим елементом якого є інфраструктура. У сучасній економічній теорії під інфраструктурою розуміють сукупність галузей і підприємств, зайнятих обслуговуванням суспільного виробництва. Дисципліна «Інфраструктура аграрних ринків» є органічною складовою переліку фахових дисциплін з підготовки кваліфікованого, компетентного фахівця в сфері управління, економіки, маркетингу тощо.. Особливе значення цієї дисципліни полягає в тому, що завдяки здобутим знанням і сформованим навичкам майбутній фахівець виявиться кваліфікованим працівником зі сформованим відчуттям ринкового середовища, в якому діє його підприємство, адекватно реагуватиме на зміни цього середовища і своєчасно коригуватиме діяльність підприємницької структури з метою забезпечення досягнення цілей маркетингу та місії свого підприємства на ринку.

Після опанування даної дисципліни **здобувач повинен знати** суть аграрного ринку і його функціонування, поняття і види інфраструктури ринку, значення інфраструктури аграрного ринку, суть і цілі державного регулювання інфраструктури ринку, функціонування біржової торгівлі аграрною продукцією, особливості і порядок створення агроторгових домів, види і функції оптової і роздрібною торгівлі аграрною продукцією, правила торгівлі на міських продовольчих ринках, відмінності між виставками і ярмарками, порядок організації і проведення аукціону, функціонування інфраструктури транспортування і зберігання сільськогосподарської продукції, форми інформаційно-консультативного забезпечення учасників аграрного ринку в Україні та інших країнах, тенденції розвитку аграрного ринку та його інфраструктури.

Після опанування даного курсу **здобувач повинен уміти** оцінювати рівень ефективності інфраструктури аграрних ринків, проводити аналіз зміни цін на ринках, здійснювати торгівлю на біржі (на умовах спот, форвард і ф'ючерс), хеджувати цінові ризики через торгівлю ф'ючерсами, формувати цілі участі підприємства у виставці і ярмарку та оцінювати ефективність цих заходів, розрізняти види консультування і інформаційно-консультативної діяльності на аграрному ринку, оцінювати ефективність державного регулювання розвитку аграрного ринку.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою викладення дисципліни засвоєння знань з теорії розвитку інфраструктури аграрних ринків, оволодіння досвідом, накопиченим у сфері організації та обслуговування товарного ринку, методами дослідження та управління товарообігом, набуття навичок щодо налагодження відносин з різними учасниками товарного ринку.

Предметом навчальної дисципліни є система знань, вмінь, і навичок щодо функціонування товарних ринків, в тому числі і аграрним, здійснення управління розподілом продукції.

Основними завданнями викладання дисципліни є:

формування знань з теорії розвитку інфраструктури ринку та її ролі в ринковій економіці;

-пошук кращих умов діяльності суб'єктів інфраструктури ринку;

-оволодіння вміннями та навичками самостійного визначення і застосування методів раціональної організації та планування діяльності елементів інфраструктурного комплексу.

Компетентність, що забезпечує.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, філософського тлумачення, економічного обґрунтування отриманих результатів та розуміння сутності досліджуваних соціально-економічних явищ в процесі розвитку соціально-економічних систем.

Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність) в сфері аналізу та управління розвитком соціально-економічних систем.

Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати навички у розробці і реалізації наукових проектів та програм щодо сталого розвитку соціально-економічних систем.

Здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження проблем менеджменту соціально-економічних систем, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей з питань менеджменту на високому фаховому рівні, що створюють нові знання, з використанням прогресивних методів наукового пошуку.

Здатність використовувати новітні інформаційні технології та інструменти, прогресивні програмні продукти, можливості глобальної мережі Інтернет у процесі продукування нових знань, отримання науково-практичних результатів у галузі менеджменту.

Здатність у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів щодо сталого розвитку соціально-економічних систем.

Здатність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у галузі управління та адміністрування, управління розвитком, обґрунтування архітектури механізмів управління та функціонування соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання. В результаті вивчення курсу здобувачі мають отримати:

Знання та розуміння теорії і методології системного аналізу, етапів реалізації системного підходу при дослідженні процесів та явищ у соціально-економічних системах.

Здатність формулювати концептуальні підходи та цілісне бачення системи сучасного менеджменту. Спроможність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в галузі управління та адміністрування в соціально-економічних системах різних масштабів та рівнів.

Спроможність використовувати статистичні методи аналізу для встановлення структурно-динамічних тенденцій та закономірностей розвитку соціально-економічних систем. Навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів при дослідженні процесів та явищ у соціально-економічних системах.

Знання та розуміння існуючих методів аналізу тенденцій та закономірностей розвитку макро- та мікроекономічних процесів; переваг застосування економіко-математичного моделювання для прийняття зважених управлінських рішень; правил формування первинного інформаційного простору наукового дослідження. Здатність прогнозувати економічні процеси, представлені динамічними рядами; апроксимації

взаємозв'язаних економічних процесів; моделювати сукупності економічних об'єктів при дослідженні процесів та явищ у соціально-економічних системах.

Структура курсу

Змістовний модуль 1. «Теоретичні та методологічні засади функціонування ринкової інфраструктури»

Тема 1. Інфраструктура ринку: поняття та основні складові

Поняття про ринок. Основні передумови формування ринкової економіки. Інфраструктура ринку як економічна категорія. Складові інфраструктури ринку. Функції елементів ринкової інфраструктури.

Тема 2. Система посередництва в ринковій інфраструктурі

Поняття про посередництво в ринковій інфраструктурі. Характеристика посередницької діяльності на товарному ринку. Основні типи посередників. Організація діяльності посередників

Тема 3 Оптова і роздрібна торгівля

Сутність і місце оптової торгівлі в ринковому процесі². Функції та призначення оптової торгівлі³. Характеристика основних видів оптової торгівлі. Поняття та економічна сутність роздрібною торгівлі. Функції роздрібною торгівлі. Види підприємств роздрібною торгівлі

Тема 4 . Організація логістичної діяльності на товарному ринку

Виробнича діяльність у сфері товарообігу. Складське господарство. Транспортно-експедиційна діяльність на товарному ринку. Розрахунок характеристик складу

Тема 5. Інформаційна та організаційно-комерційна діяльність

Інформаційна діяльність в інфраструктурному комплексі. Сутність організаційно-комерційної діяльності. Види та ефективність інформаційно-комерційних послуг

Тема 6. Біржова інфраструктура ринку

Сутність біржового ринку. Організаційні відносини підприємств з біржами. Економічні взаємовідносини між біржами і клієнтами.

Тема 7 Брокерська інфраструктура ринку

Форми організації брокерської діяльності. Функції брокерської фірми. Види брокерського обслуговування. Організація торговельно-брокерської діяльності. Брокерські місця Української фондової біржі (Української біржі).

Тема 8. Конкурсні торги

Процедури закупівель. Етапи процесу закупівель. Кваліфікаційні критерії. Ефективність державних закупівель

Тема 8. Інфраструктура фінансового ринку

Поняття фінансового ринку. Сутність та основні елементи інфраструктури фінансового ринку. Учасники інфраструктури фінансового ринку та регулювання їх діяльності. Сутність біржового ринку та фондової біржі. Інформаційна інфраструктура фінансового ринку.

Тема 9. Інфраструктура ринку праці

Сутність та функції інфраструктури ринку праці. Основні елементи інфраструктури ринку праці. Особливості розвитку інфраструктури вітчизняного ринку праці. Поняття та функції біржі праці. Функції державної служби зайнятості

Тема 10. Позабіржова інфраструктура ринку

Особливості позабіржового посередництва. Позабіржові торговельні системи. Суть та основні центри аукціонної торгівлі. Техніка проведення аукціонів. Торгові дома та торгові палати. Персональний продаж: форми та особливості.

Тема 11. Нові форми продажу товарів і послуг

Торгівля поштою. Особливості організації продажів за каталогами. Електронна комерція

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: *модуль 1* – 50 % семестрової оцінки; *модуль 2* – 50 % семестрової оцінки

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuiv.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>